

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Communicatie
voltijd en deeltijd

Ad-programma Eventmanager
voltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Communicatie
voltijd en deeltijd, CROHO nr. 34405

Ad-programma Eventmanager
voltijd, CROHO NR. 80031

Hogeschool Utrecht

Hobéon Certificering

Datum

3 april 2017

Auditpanel

Drs. W.G. van Raaijen

Drs. E. van Tilburg

F.C.L. Körver MSc

M. Schouten

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	5
3.	INLEIDING	9
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	29
6.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	33
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	35
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	39
BIJLAGE IV	Overzicht auditteam	41

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Communicatie AD Eventmanager
registratienummer croho	34405 80031
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor Associate degree
graad en titel	Bachelor of Communication Associate degree
aantal studiepunten	B Communicatie: 240 EC AD Eventmanager: 120 EC
afstudeerrichtingen	B Communicatie Voltijd Oud curri. Brand & Communication Corporate & Interne Communicatie Publieke Communicatie International Commercial Communication B Communicatie Voltijd Nieuw curri. Consumer Communication Corporate Communication Creative Communication Live Communication Engelstalige afstudeervariant
locatie	Utrecht
varianten	B Communicatie: Voltijd en deeltijd AD Eventmanager: Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	11 oktober 2016
contactpersoon opleiding	De heer Willem Spee willem.spee@hu.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Communicatie**, voltijd en deeltijd¹

bron: Kritische Reflectie Communicatie 2016, Hogeschool Utrecht
peildatum: 10 december 2015

instroom (aantal)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ voltijd	371	307	185	165	150	208
▪ deeltijd	34	20	27	29	30	26
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ²	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ voltijd	56%	59%	46%	33%	31%	3%
▪ deeltijd	50%	50%	26%	52%	30%	4%
uit de hoofdfase ³				2009	2010	2011
▪ voltijd				5%	11%	10%
▪ deeltijd				8%	6%	50%
rendement (percentage) ⁴				2008	2009	2010
▪ voltijd				76%	80%	75%
▪ deeltijd				60%	62%	41%
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd			72		45,52	
▪ deeltijd			16		4,5	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd			8%	90%	2%	
▪ deeltijd			0%	100%	0%	
docent–student ratio ⁶						
▪ voltijd			1:24,7			
▪ deeltijd			1:24,7			
contacturen (aantal) ⁷			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd			15,1	11,75	variabel	variabel
▪ deeltijd			9	9	variabel	variabel

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

Basisgegevens **Associate degree-programma Eventmanager**, voltijd⁸

bron: Kritische Reflectie Communicatie 2016, Hogeschool Utrecht

peildatum: 10 oktober 2016

instroom (aantal)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ voltijd	86	109	109	121	130	-
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ⁹	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ voltijd	49%	61%	53%	30%	32%	0%
uit de hoofdfase ¹⁰				2009	2010	2011
▪ voltijd				9 %	17 %	5 %
rendement (percentage) ¹¹				2009	2010	2011
▪ voltijd				41%	29%	32%
docenten (aantal + fte)			Aantal		Fte	
▪ voltijd				5	1,2	
opleidingsniveau docenten (percentage) ¹²			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd				0%	100%	0%
docent-student ratio ¹³						
▪ voltijd				1:24,7		
contacturen (aantal) ¹⁴			1 ^e jaar		2 ^e jaar	
▪ voltijd				15,1	11,75	

⁸ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

⁹ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

¹⁰ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

¹¹ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

¹² Het aandeel docenten (onderwyzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwyzend personeel).

¹³ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwyzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

¹⁴ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

Inleiding

De hbo-bacheloropleiding Communicatie omvat een studielast van 240 EC en behoort tot de Faculteit voor Communicatie en Journalistiek (FCJ) van Hogeschool Utrecht. De opleiding wordt aangeboden in voltijd en deeltijd. Studenten worden voorbereid op een functie als communicatieprofessional. Zij kunnen na hun studie onder andere aan de slag als communicatieadviseur, persvoorlichter, marketingmanager of SEO-specialist. Afgestudeerden komen zowel terecht bij organisaties in het publieke domein als bij commerciële bedrijven.

Aan de hbo-bacheloropleiding Communicatie is een Associate degree programma Eventmanager verbonden. Het Ad-programma ziet evenementen (Live Communication) als een onderdeel van de cross mediale communicatiemix. Het Ad-programma omvat een studielast van 120 EC. Na afronding van de studie kunnen afgestudeerden gaan werken in de evenementenpraktijk of zij kunnen doorstromen naar jaar 3 van de bacheloropleiding Communicatie.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

Zowel de bacheloropleiding Communicatie als het Ad-programma Eventmanager hanteert de door het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen (LOCO) opgestelde competenties. Deze competenties zijn afgestemd op de beroepscompetentieprofielen van Logeion, de beroepsvereniging voor communicatieprofessionals. De competenties zijn aantoonbaar gekoppeld aan de Dublin descriptoren. Het competentieprofiel is gevalideerd door zowel de beroepsvereniging als door de werkveldcommissies van de bij het LOCO aangesloten hogescholen. Naar aanleiding van de opgestelde propositie 'persoonlijk sterk, strategisch vaardig en met visie op het vak' heeft de opleiding ervoor gekozen om zelf de competentie Reflecteren toe te voegen.

Naast de in de voorgaande alinea genoemde propositie heeft de opleiding er na beraadslaging met de Beroepenveldcommissie voor gekozen om zich inhoudelijk te richten op gedragsbeïnvloeding van mensen door gebruikmaking van communicatie. Voor de profilering van de opleiding Communicatie is er, in overleg met de Beroepenveldcommissie, verder voor gekozen om vijf nieuwe specialisaties te ontwikkelen: Consumer-, Corporate-, Creative-, Live Communication en een nieuwe (nog in ontwikkeling zijnde) Engelstalige variant als opvolger van de afstudeerrichting International Consumer Communication. Hiernaast wordt er in de opleiding, net als in de andere opleidingen van FCJ, in een interdisciplinaire setting aandacht besteed aan de thema's Entrepreneurship, Creativity, Humanities en Technology. Deze thema's komen voort uit de FCJ-Redesign en sluiten aan bij de gedachte dat de afgestudeerden een breed beeld moeten hebben van het werkveld.

Het auditteam vindt het positief dat de faculteit en de opleiding goed nadenken over focuspunten en profilering, maar vraagt zich tegelijkertijd af of het aantal thema's niet te groot is voor het creëren van een scherpe profilering van de opleiding.

Met de aanwezigheid van een Engelstalige specialisatie heeft de opleiding aandacht voor internationalisering. In de opleidingscompetenties komt dit aspect echter te weinig tot uitdrukking. In de competenties is wel een nadrukkelijke aandacht voor de ontwikkeling van het onderzoekend vermogen en wel op zodanige manier dat het in dienst staat van het werk van de communicatieprofessional.

Het auditteam beoordeelt op grond van deze bevindingen Standaard 1 voor zowel de bacheloropleiding (voltijd en deeltijd) als het Ad-programma als 'voldoende'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding Communicatie maakt momenteel een transitie door. Het curriculum van de voltijdvariant, en daarmee ook het eerste jaar van de Ad, wordt vrijwel volledig vernieuwd. Dit betekent dat de huidige eerstejaarsstudenten een nieuw programma volgen. Ten tijde van de audit draaide het nieuwe programma iets meer dan een maand en alleen in jaar 1. De opleiding is momenteel bezig met de ontwikkeling van jaar 2. De ontwikkeling van jaar 3 en 4 volgen daarna. De huidige studenten in jaar 2 t/m 4 volgen het 'oude' programma.

De opleiding hanteert, in al haar varianten, een goede mix van lesvormen. Door gebruikmaking van leerlijnen zorgt de opleiding ervoor dat er door de jaren heen aandacht is voor theorie, vaardigheden, praktijk en reflectie. Zowel de voltijd-, deeltijd- als Ad-studenten worden in staat gesteld om door middel van opdrachten uit, voor of in de beroepspraktijk hun opgedane kennis en vaardigheden toe te passen.

Het programma wordt gekenmerkt door een duidelijke opbouw en samenhang in zowel onderwerpen als toenemende complexiteit. Het deeltijdprogramma kent reeds een grote mate van flexibiliteit en keuzevrijheid voor studenten. Het voltijdprogramma gaat met de ontwikkeling van het nieuwe curriculum en het beoogde 'casco-model' ook die kant op, wat het auditteam een mooie ontwikkeling vindt.

De opleiding zorgt ervoor dat onderzoeksvaardigheden op een natuurlijke wijze in het programma zijn geïntegreerd door opdrachten waarvoor het uitvoeren van een onderzoek noodzakelijk is. De opleiding kent een Engelstalige specialisatie c.q. uitwisselingsprogramma. Ook de studenten die niet voor deze specialisatie kiezen, komen in aanraking met aspecten van internationalisering. Het auditteam ziet het Redesign-traject van de faculteit als een mooie gelegenheid om de ontwikkeling van een internationale oriëntatie nog duidelijker in het (Nederlandstalige) programma tot uitdrukking te brengen.

De opleiding beschikt over een sterk docententeam dat de verschillende werkvelden binnen communicatie vertegenwoordigt. De opleiding stuurt nadrukkelijk op deskundigheidsbevordering met aandacht voor wat er in het werkveld en in het onderwijs gebeurt. De lectoraten zijn van toegevoegde waarde voor de opleiding, zo merkt het auditteam. Het inzetten van echte 'voorlopers' als gastdocent op het gebied van bepaalde communicatie/social media trends, kan ervoor zorgen dat de opleiding nog beter kan aansluiten op actuele ontwikkelingen. Het auditteam complimenteert de opleiding voor de wijze waarop zij werkt aan verlaging van de werkdruk.

De digitale informatievoorziening is op orde; de onderlinge afstemming van de mondelinge informatievoorziening door docenten aan verschillende klassen moet beter. De tijdelijke huisvesting voorziet in de benodigdheden voor de uitvoering van het onderwijs. De opleiding betreft de studenten nadrukkelijk bij de huisvestingsthematiek.

Het auditteam kwam een aantal punten tegen die voldoen maar voor verbetering vatbaar zijn, zoals de onderlinge afstemming van de mondelinge informatievoorziening. Op een aantal andere, voor het auditteam zwaarder wegende onderdelen, is de opleiding sterk. Zo beschikt zij over samenhangende en flexibele onderwijsprogramma's, een voor de communicatiepraktijk relevante onderzoekscomponent, en over een sterk docententeam. Dit tegen elkaar afwegend beoordeelt het auditteam Standaard 2 voor alle varianten met een 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

Het auditteam stelt op basis van de bestudeerde documentatie vast dat de competenties zijn uitgewerkt in toetsbare leerdoelen, die op hun beurt de basis vormen voor de verschillende cursussen. Het auditteam heeft de cursusbeschrijvingen bestudeerd en concludeert dat per cursus duidelijk is omschreven welke leerdoelen de studenten aan het eind van de cursus moeten aantonen en op welke manier. De opleiding maakt gebruik van een mix van toetsvormen om te bepalen of de studenten de leerdoelen hebben gehaald. Gehanteerde toetsvormen zijn onder andere: beroepsproducten, schriftelijke verslagen, mondelinge tentamens, stages, vaardigheidstoetsen, essays, simulatietoetsen, praktijktoetsen, leer- en reflectieverslagen en peer- en self assessments. Het auditteam heeft enkele toetsen beoordeeld en komt tot de conclusie dat deze een juiste representatie vormen van de onderwijsinhoud en het gewenste niveau representeren.

Via verschillende mechanismen zorgt de opleiding ervoor dat de toetsen betrouwbaar, valide en transparant zijn. Bij de constructie van een toets zijn meerdere mensen betrokken en de beoordeling wordt veelal uitgevoerd door meerdere beoordelaars. Al met al beschikt de opleiding over een solide systeem van toetsen en beoordelen.

Zowel de examen- als de toetscommissie is in voldoende mate toegerust om haar taak op een adequate wijze uit te voeren. Het auditteam constateert dat beide commissies - en de toetscommissie in het bijzonder - hun taken zeer serieus oppakken en goed zicht hebben op het gehele toetssysteem. Zij weten welke punten verbetering behoeven, ondernemen daarop ook actie en laten zien 'in control' te zijn.

Op basis van bovenstaande positieve bevindingen komt het auditteam bij Standaard 3 voor alle varianten tot het oordeel 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Het gerealiseerde eindniveau wordt in de bacheloropleiding getoetst aan de hand van een adviesrapport, stagedossier en eindgesprek (samen 45 EC). Deeltijdstudenten studeren af met een adviesrapport en een competentiedossier (samen 30 EC). De Ad-studenten sluiten de opleiding af met een afstudeerstage en een beknopt adviesrapport (samen 30 EC).

Ondanks dat het auditteam één eindwerk als onvoldoende beoordeelde (voltijd), is het over het algemeen tevreden over de inhoudelijke kwaliteit van de eindwerken van de verschillende varianten. Zij getuigen van hbo-bachelor- c.q. Associate degree-niveau. De behandelde onderwerpen zijn actueel en in sommige gevallen vernieuwend. De opleiding biedt een goede aansluiting op vervolgonderwijs en op het beroepenveld.

Taalbeheersing verdient nadrukkelijk de aandacht. Dit geldt voor zowel de bachelor- als Ad-studenten. De opleiding heeft hiertoe inmiddels enkele maatregelen doorgevoerd, zoals introductie van de schrijfwijzer en bijscholing voor docenten op het gebied van taalonderwijs. Ook het gegeven dat het toegekende cijfer soms niet overeenkomt met de schriftelijke feedback, verdient de aandacht.

De goede aansluiting van de opleiding op het werkveld en de kwaliteit van de opgeleverde eindwerken, met de daarbij geplaatste kanttekeningen, brengen het auditteam op standaard 4 voor alle varianten tot het oordeel 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Met de door het LOCO geformuleerde competenties als uitgangspunt, beschikken zowel de bacheloropleiding als het Ad-programma over een relevante set van beoogde eindkwalificaties. De in ontwikkeling zijnde profilering van de opleiding moet nog aangescherpt worden.

De programma's (voltijd oud en nieuw, deeltijd en Ad) zijn samenhangend, kennen een goede praktijkcomponent en stimuleren op natuurlijke wijze de totstandkoming van een onderzoekende houding. De opleiding beschikt over een goed gekwalificeerd docententeam, dat gebruik maakt van de professionaliseringsmogelijkheden.

De opleiding beschikt over een solide systeem van toetsen en beoordelen. De examencommissie en de toetscommissie zijn 'in control'. Ondanks dat het auditteam één eindwerk als onvoldoende beoordeelde, is het tevreden over de kwaliteit van de eindwerken. Taalbeheersing verdient nadrukkelijk de aandacht. De opleiding sluit aan op vervolgonderwijs en op de praktijk.

Het auditteam geeft een 'voldoende' voor standaard 1 en 4 en een 'goed' voor standaard 2 en 3. Met inachtneming van de regels van de NVAO komt het auditteam voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het auditteam adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Communicatie in voltijd en deeltijd en het Associate degree programma Eventmanager (voltijd) van Hogeschool Utrecht, opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 3 april 2017

drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

I.A.M. van der Hoorn MSc,
secretaris

3. INLEIDING

Organisatie

De opleiding Communicatie van de Hogeschool Utrecht is gepositioneerd binnen de Faculteit voor Communicatie en Journalistiek (FCJ). Deze faculteit kent twee onderwijsinstituten, te weten het Instituut voor Communicatie en het Instituut voor Media. Daarnaast huisvest de FCJ een kenniscentrum, bestaande uit drie lectoraten op het gebied van communicatie en journalistiek.

Tot het Instituut voor Communicatie behoren naast de hbo-bacheloropleiding Communicatie ook de opleiding International Communication and Media en het tweejarige Ad-programma Eventmanager. Dit Ad-programma is gepositioneerd binnen de hbo-bacheloropleiding Communicatie. Het Ad-programma was in afbouw en neemt sinds 31 augustus 2015 geen nieuwe studenten meer aan. Echter, gezien een gewijzigde koers van de hogeschool zal de Ad Eventmanager naar verwachting een doorstart krijgen op de locatie Amersfoort. Derhalve heeft het auditteam ook deze variant meegenomen in de beoordeling.

Binnen de FCJ en met name ook binnen het Instituut voor Communicatie zijn een aantal grote veranderingen gaande. Zo werkt men sinds 2014 aan herprofilering van de faculteit onder de naam FCJ-Redesign, dat tot doel heeft mee te gaan in de ontwikkeling naar een University of Applied Sciences en naar een programma van Leven Lang Leren. In het kader van de FCJ-Redesign is gekeken naar de samenhang tussen de opleidingen binnen de FCJ. Vanuit de gedachte dat de afgestudeerden een breed beeld moeten hebben van het werkveld, wordt in alle FCJ-opleidingen in een interdisciplinaire setting aandacht besteed aan de thema's Entrepreneurship, Creativity, Humanities en Technology (ECHT).

Verder hebben zich de afgelopen twee jaar een aantal managementwijzigingen voorgedaan, zowel in het instituutmanagement als in het opleidingsmanagement. Hiernaast is de opleiding momenteel gehuisvest in een tijdelijke locatie, voordat zij in 2018 haar intrek neemt in een nieuw gebouw op de Uithof.

In het kader van de FCJ-Redesign zijn recent enkele opleidingen samengevoegd. Afgelopen studiejaar zijn de hbo-bacheloropleidingen Communicatiemanagement en Bedrijfscommunicatie samengevoegd tot de opleiding Communicatie. Dit betekent dat de nieuwste lichting studenten is gestart in een nieuw ontwikkeld programma, wat onder meer voortvloeit uit de FCJ-Redesign. De opleiding werkt op dit moment aan de ontwikkeling van nieuwe modules voor jaar 2 tot en met 4. Dit maakt dat het auditteam deels heeft gekeken naar 'de oude situatie' en daar ook scripties van heeft beoordeeld en bovendien, het heden (jaar 1) heeft bekeken en, voor zover mogelijk, een doorkijkje heeft gekregen naar de toekomst.

Typering

De opleiding Communicatie van Hogeschool Utrecht leidt allround communicatieprofessionals op, die in verschillende functies en sectoren aan de slag kunnen. De opleiding heeft zichzelf de opdracht gegeven studenten op te leiden die strategisch vaardig en persoonlijk sterk zijn en een eigen visie hebben op het vak.

Clustervisitatie

De opleiding Communicatie van Hogeschool Utrecht maakt onderdeel uit van een visitatiegroep met daarin verder Fontys Hogescholen, Inholland en Hogeschool van Amsterdam, waarvan de beoordelingen plaatsvinden in het najaar van 2016 en de eerste twee maanden van 2017.

Vorige accreditatie

Het auditteam dat de audit uitvoerde in 2010 beoordeelde de opleiding Communicatie op alle onderdelen als voldoende. Wel noemde het auditteam enkele concrete verbeterpunten, waarmee de opleiding aan de slag is gegaan.

Aanbevelingen auditteam 2010	Doorgevoerde verbetermaatregelen
Meer aandacht voor creatieve communicatie en crossmedialiteit	In jaar 1, 3 en 4 is specifiek aandacht gekomen voor creatieve communicatie en crossmedialiteit.
Stevige verankering en borging van werkplekleren in de deeltijdvariant	Deze aanbeveling heeft geleid tot een bestuurlijke afspraak met de NVAO. Naar aanleiding daarvan is in december 2012 de curriculumherziening van de deeltijdvariant beoordeeld door een extern panel en akkoord bevonden.
Studenten toegang bieden tot de toetsmatrijzen	De opleiding heeft een nieuw toetsplan ontwikkeld met toetsmatrijzen bij elke cursus. De toetsmatrijzen zijn opgenomen in de cursusbeschrijvingen.
Structureel resultaten analyseren in het kader van de kwaliteitscyclus	De opleiding voert (evaluatie)resultaten in haar kwaliteitsmanagement informatiesysteem. Deze resultaten worden geanalyseerd en waar nodig verder uitgediept tijdens klassenvertegenwoordigersoverleggen, overleggen met de opleidingscommissies en onderwijsdialogen.
Consistentie en transparantie van beoordelingen van examens kan verder worden verbeterd door revisie van de beoordelingsformulieren. Begeleiding en opleiding van beoordelaars kan hierbij meer gestructureerd worden aangepakt.	Er zijn voor verschillende cursussen nieuwe beoordelingsformulieren ontwikkeld, ook voor de afstudeerstage. Examinatoren volgen het scholingsprogramma BKE.

In onderhavige rapportage beschrijft het auditteam onder standaard 1, 2, 3 en 4 de bevindingen met betrekking tot de hierboven beschreven punten.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Communicatie en het Ad-programma Eventmanager van de Hogeschool Utrecht hanteren het door het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen (LOCO) geformuleerde competentieprofiel. Dit competentieprofiel is afgestemd op de beroepscompetentieprofielen van Logeion, de beroepsvereniging voor communicatieprofessionals. De competenties volgen de stappen die een communicatieprofessional doorloopt bij de uitvoering van zijn werk; van (beleids)voorbereiding via (beleids)ontwikkeling naar (beleids)uitvoering. Het door het LOCO opgestelde competentieprofiel is in maart 2016 opnieuw – en ongewijzigd ten opzichte van 2010 – vastgesteld en bestaat uit vijf competenties, te weten:

- analyseren en onderzoeken
- ontwikkelen van en adviseren over communicatiebeleid
- plannen en organiseren
- creëren en realiseren
- representeren

Het competentieprofiel is gevalideerd door zowel de beroepsvereniging als door de werkveldcommissies van de bij het LOCO aangesloten hogescholen.

De voltijdse opleidingsvariant en het Ad-programma hebben recent een zesde competentie, Reflecteren, toegevoegd aan de vijf LOCO competenties. De keuze voor deze zesde competentie vloeit voort uit de profilering van de opleiding en wordt hieronder toegelicht. De toevoeging van deze zesde competentie is inmiddels ook in het eerste jaar van de deeltijdvariant gerealiseerd. Ditzelfde geldt voor het Ad-programma.

Profilering

Alle (bekostigde) Nederlandse communicatieopleidingen op hbo-bachelorniveau maken gebruik van het LOCO competentieprofiel. Niettemin kan elke hogeschool een eigen inkleuring geven aan haar opleiding(en).

Zoals in de inleiding is aangehaald, vinden er binnen en rondom de opleiding Communicatie veel veranderingen plaats. Zo is de FCJ het FCJ-Redesign-traject gestart waarin is onderzocht of alle opleidingen met elk hun specifieke kenmerken nog voldoende aansluiten bij de eisen die het werkveld aan de toekomstige (communicatie)professional stelt. Ook is vanuit de gedachte dat de afgestudeerden een breed beeld moeten hebben van het werkveld (inclusief ontwikkelingen betreffende content, digitale media en design) gekeken naar de samenhang tussen de opleidingen binnen de faculteit FCJ. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek wordt in alle FCJ-opleidingen nu aandacht besteed aan de thema's Entrepreneurship, Creativity, Humanities en Technology, onder het motto 'ECHT Utrecht'.

De opleiding heeft voor het studiejaar 2016-2017 haar propositie verder aangescherpt. De reeds bestaande profilering "persoonlijk sterk, strategisch vaardig en met visie op het vak" is scherper in verbinding gebracht met de vigerende competenties en vertaald naar eindtermen op de drie niveaus. Bovendien heeft de opleiding, vanuit de ambitie om studenten op te leiden die voldoen aan dit profiel, ervoor gekozen om aan de vijf competenties uit het LOCO competentieprofiel de competentie 'Reflecteren' toe te voegen.

Verder heeft de opleiding er, na beraadslaging met de goed geëquiperde Beroepenveldcommissie, voor gekozen om zich te richten op gedragsbeïnvloeding van mensen door gebruikmaking van communicatie. Het auditteam vindt dit een interessant en toepasselijk thema voor een communicatie-opleiding.

Daarnaast heeft de opleiding, ondersteund door de beroepenveldcommissie, gekozen voor vijf nieuw te ontwikkelen specialisaties: Consumer-, Corporate-, Creative- en Live Communication en een nog in ontwikkeling zijnde Engelstalige variant als opvolger van de afstudeerrichting International Consumer Communication.

Het auditteam constateert uit de documentatie en uit de gesprekken tijdens de auditdag dat de opleiding een aantal karakteristieke thema's en kenmerken heeft benoemd, die zorgen voor een eigen profilering. Een aantal van deze elementen was al aanwezig in het oude curriculum en/of is inmiddels terug te zien in het nieuwe curriculum (jaar 1). Het auditteam vraagt zich echter af of het aantal profileringskenmerken niet te groot en te verscheiden is om hier een voor studenten herkenbare opleidingsprofilering mee te creëren. Het auditteam raadt de opleiding aan dit in de gaten te houden.

Oriëntatie en niveau

Hogeschool Utrecht heeft de vijf LOCO-competenties uitgewerkt in elf zogenoemde opleidingscompetenties of leerdoelen. Zo is bijvoorbeeld de LOCO competentie 'Ontwikkelen en adviseren over communicatiebeleid' geconcretiseerd in de volgende vier opleidingscompetenties: (i) Adviseren over communicatie op strategisch niveau, (ii) Vertalen van organisatiestrategie in communicatiebeleid, (iii) Opstellen van een communicatieplan binnen een beleidsplan, en (iv) Ontwerpen van een campagne.

De opleiding heeft de elf opleidingscompetenties uitgeschreven naar drie niveaus. Aan het eind van het eerste jaar moeten de studenten de competenties beheersen op niveau 1 (opleidingsbekwaam). Aan het eind van het derde jaar (hoofd fase) moeten de studenten laten zien dat zij de competenties beheersen op niveau 2 (werkplekbekwaam). Om de opleiding succesvol af te ronden, tonen de studenten middels het afstuderen aan dat zij de competenties op niveau 3 beheersen (startbekwaam).

Studenten die het Associate-degree programma volgen, sluiten hun opleiding af aan het eind van het tweede jaar en studeren daarmee af op een tussenniveau. Dit tussenniveau, dat zowel hbo-bachelorstudenten als Ad-studenten moeten behalen aan het eind van jaar 2, duidt de opleiding aan als 'zelfstandig opererend in een eenvoudige context'. Studenten die de hbo-bacheloropleiding volgen, moeten tijdens hun afstuderen aantonen de elf opleidings-competenties op het eindniveau, niveau 3, te beheersen.

De uitwerking van de competenties laat zien dat een hoger niveau gepaard gaat met een grotere verantwoordelijkheid, een verschuiving van operationeel via tactisch naar strategisch en een toenemend omgevingsbewustzijn.

In het door het LOCO opgestelde document 'LOCO-competenties' is een koppeling gemaakt met de Dublin Descriptoren. Per competentie is inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze is gekoppeld aan de Dublin descriptoren. Ditzelfde is gedaan met de hbo-Kernkwalificaties.

Daarnaast heeft het LOCO de bij een competentie passende beroepshandelingen en beroepsproducten gedefinieerd.

Onderzoek

Aspecten van onderzoek doen en onderzoekend vermogen komen in de competenties tot uitdrukking. Zo staat bijvoorbeeld in de uitwerking van de LOCO-competentie 'Analyseren en onderzoeken', niveau 1: "diverse soorten gegevens verzamelen t.b.v. een onderzoek en daarvan, binnen een gegeven onderzoeksopzet, een deel uitvoeren". Voor niveau 3 geldt vervolgens dat de studenten "een onderzoek moet kunnen opzetten, uitvoeren en hierover moet kunnen rapporteren ten behoeve van een adviesplan". Een ander aspect van de competentie 'analyseren en onderzoeken' is dat de student het krachtenveld waarin een bedrijf verkeert, moet kunnen analyseren en naar aanleiding hiervan advies kan uitbrengen over de te hanteren communicatiestrategie.

Het auditteam is van oordeel, dat het (leren) doen van onderzoek en het ontwikkelen van onderzoekend vermogen duidelijk verankerd is in (de uitwerking van) de competenties.

Internationalisering

De werkgroep die het landelijk competentieprofiel heeft opgesteld geeft aan dat internationalisering is beschouwd als een 'gegeven' bij het opstellen van het profiel. Alle competenties zijn toepasbaar in een internationale context; het is aan de opleidingen zelf, zo stelt het landelijk competentieprofiel van het LOCO, om te bepalen in hoeverre zij de competenties toepassen in een internationale context.

Het auditteam waardeert het dat de opleiding binnen het Europese CARPE netwerk met buitenlandse partners spart over de ontwikkeling van het curriculum. Bij het bestuderen van de elf uitgewerkte opleidingscompetenties kwam het auditteam het internationaal aspect in geringe mate tegen. In de Kadernotitie Curriculum Communicatie schooljaar 2016-2017 is opgenomen dat de opleiding studenten wil opleiden die "werken en denken vanuit een perspectief dat zowel door nationale als door internationale oriëntatie wordt gevoed". Het auditteam raadt de opleiding aan om te onderzoeken welke rol internationalisering speelt in het werkveld en welke rol de opleiding hierin voor zichzelf ziet weggelegd. De consequenties van deze analyse moeten verwerkt worden in de competenties van de communicatieprofessional.

In haar onderwijs besteedt de opleiding overigens zeker wel aandacht aan internationale aspecten, onder andere via Engelstalige literatuur, Engelse taalvaardigheid en deelname aan een internationale marketing competitie (zie verder Standaard 2). De bacheloropleiding van de HU kent bovendien een Engelstalige specialisatie International Commercial Communication (ICC). Deze biedt geïnteresseerde studenten de mogelijkheid om zich meer internationaal te oriënteren en profileren. Sinds kort is ICC aangemerkt als uitwisselingsprogramma, wat maakt dat er nu ook buitenlandse studenten kunnen instromen.

Weging en Oordeel

Zowel de bacheloropleiding Communicatie als het Ad-programma Eventmanager hanteert de door het LOCO opgestelde competenties, die duidelijk gekoppeld zijn aan de Dublin descriptoren. Het auditteam vindt de toevoeging van de competentie Reflecteren een logische keuze, die mooi aansluit op de gekozen propositie 'persoonlijk sterk, strategisch vaardig en met visie op het vak'. De focus op gedragsbeïnvloeding door communicatie is passend. De scherpte van de profilering – waarin gedragsbeïnvloeding, de propositie, de inkleuring middels 'ECHT Utrecht' en de nieuwe afstudeerrichtingen een rol spelen – ontbreekt nog enigszins. Een nadere verheldering van de profilering is gewenst.

Met de aanwezigheid van een Engelstalige specialisatie heeft de opleiding aandacht voor internationalisering. In de opleidingscompetenties komt dit echter nog niet of nauwelijks tot uitdrukking.

In de competenties is wel nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling van het onderzoekend vermogen en wel op zodanige manier dat het in dienst staat van het werk van de communicatieprofessional.

Het auditteam beoordeelt op grond van deze bevindingen Standaard 1 voor zowel de deeltijd en voltijd bacheloropleiding in alle varianten als het Ad-programma als 'voldoende'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Instroom

Om toegelaten te worden tot de bacheloropleiding of het Ad-programma is een havo-, vwo- of mbo-4-diploma vereist. Havo-scholieren met het profiel Cultuur & Maatschappij moeten tevens Wiskunde A of Wiskunde B hebben. Hebben zij dit niet dan is toelating mogelijk na het behalen van een wiskundetoets. Voor de deeltijd variant gelden dezelfde toelatingseisen.

Iedere student die zich aanmeldt voor de opleiding Communicatie of het Ad-programma Eventmanager, ontvangt een uitnodiging voor een online studiekeuzecheck. Daarnaast worden de geïnteresseerde scholieren uitgenodigd voor een zogenoemde 'matchingsdag'. Tijdens deze dag volgen zij een aantal korte lessen die een goed beeld geven van de inhoud van de opleiding, evenals van de manier van (samen)werken. Aan het eind van de dag volgt een adviesgesprek met een docent van de opleiding. Mede op basis van het adviesgesprek bepalen de scholieren of zij zich inschrijven voor de opleiding.

De studenten die starten met het Ad-programma en na afronding hiervan willen doorstuderen in de bacheloropleiding, kunnen instromen in jaar 3. Het verschil, zo geeft één van de studenten aan, zit vooral in het doen van onderzoek.

Het Ad-programma is voornamelijk praktisch gericht. Studenten moeten bijvoorbeeld een evenement organiseren, maar een grote onderzoekscomponent is hier niet aan verbonden. Daarom moeten Ad-afgestudeerden die willen instromen in de bachelor in blok 1 van het derde jaar extra cursussen volgen op het gebied van statistiek en analyseren. De overgang van Ad naar bachelor is pittig, maar haalbaar, zo stelt het auditteam vast.

Programma

Koppeling competenties – programma

De opleiding heeft de LOCO-competenties vertaald naar beroepshandelingen, beroepsproducten en leerdoelen. Op basis van de leerdoelen is het curriculum samengesteld. Het curriculum biedt studenten de gelegenheid om zich de beroepshandelingen eigen te maken en beroepsproducten op te stellen waarmee het eindniveau (van de leerdoelen) kan worden aangetoond. De koppeling tussen de leerdoelen en de inhoud van het programma staat voor de meeste cursussen op duidelijke wijze weergegeven in de cursusbeschrijvingen. Er zijn een aantal cursussen waarvan wel het doel staat beschreven, maar waarin niet één-op-één de relatie is gelegd met de door de opleiding uitgewerkte leerdoelen. Het auditteam vraagt de opleiding om hier aandacht aan te besteden en ervoor te zorgen dat de cursusbeschrijvingen op een eenduidige en transparante wijze de koppeling tussen geformuleerde competenties, leerdoelen en de cursusinhoud weergeven. Op basis van de cursusbeschrijvingen constateert het auditteam dat de opleiding ervoor zorgt dat de competenties in verschillende fasen van de opleiding aan de orde komen. Hierdoor hebben studenten de gelegenheid om de competenties op een toenemend niveau te ontwikkelen.

Opzet en inhoud van het programma

Alle varianten van de opleiding kenmerken zich door een mix van inhoudelijke onderwijsvormen, praktijkgericht werken met begeleiding en overdracht van kennis door docenten. In overeenstemming hiermee hanteert de deeltijdopleiding een drietal leerlijnen: (i) de integrale leerlijn, (ii) de conceptuele leerlijn en (iii) de vaardigheidsleerlijn. De voltijdopleiding en het Ad-programma kennen een vierde leerlijn, te weten de reflectieve leerlijn. Deze leerlijn sluit aan bij de toegevoegde competentie 'Reflecteren'. De leerlijnen zorgen ervoor dat door de studiejaren heen er steeds aandacht is voor theorie, vaardigheden, praktijk en reflectie.

Zoals vermeld in de inleiding is de opleiding bezig met een curriculumvernieuwing. Hieronder zijn daarom het oude en nieuwe curriculum apart opgenomen.

B Communicatie | Voltijd | Oud

Het eerste en tweede jaar van het 'oude' programma van de opleiding Communicatie zijn beide opgebouwd uit vier blokken van elk 15 EC. De blokken hebben ieder een eigen thema en bestaan op hun beurt weer uit twee of drie cursussen. In het propedeusejaar krijgen studenten zicht op de breedte van het communicatievak met blokken over relevante onderwerpen als communicatiemiddelen, corporate communicatie, verandermanagement, marketingcommunicatie en interne communicatie. Vanaf het tweede jaar vindt verdieping plaats en moeten studenten (onder begeleiding) de nodige beroepsproducten maken.

Het derde jaar kent twee verplichte onderdelen van beide 15 EC. Dit zijn Scompany en New Media Management. De andere 30 EC van het derde jaar bestaan uit profileringsruimte, die de student naar eigen inzicht en in een zelf te bepalen volgorde kan invullen met een minor (30 EC), een keuzecursus (15 EC) en/of een stage van 10 of 20 weken (resp. 15 en 30 EC). De opleiding biedt zelf de minoren 'Organiseren en managen van evenementen' en 'Kunst als communicatiemiddel' aan. De Keuzecursussen gaan onder andere over toepasselijke onderwerpen als Neuromarketing, Publieke Communicatie en Creatief Schrijven & Copywriting.

Aan het begin van het vierde jaar kiezen studenten één van de vier specialisaties (15 EC). Zij kunnen tot het studiejaar 2018-2019 kiezen uit Brand & Communications, Corporate & Interne Communicatie, International Commercial Communication (Engelstalig) en Publieke Communicatie. Vanaf het tweede blok van het vierde jaar start de afstudeerfase, waarin ze een afstudeerstage doen en een afstudeeronderzoek uitvoeren bij hun stagebedrijf.

B Communicatie | Voltijd | Nieuw

De huidige eerstejaarsstudenten volgen het nieuwe programma. Ten tijde van de audit draaide het nieuwe programma iets meer dan één maand en alleen in jaar 1. De opleiding is momenteel bezig met de ontwikkeling van jaar 2. De ontwikkeling van jaar 3 en 4 volgen daarna. De huidige studenten in jaar 2 tot en met jaar 4 volgen het 'oude' programma.

Ten behoeve van de curriculumvernieuwing heeft de opleiding de 'Kadernotitie Curriculum Communicatie schooljaar 2016-2017' opgesteld. Hierin zijn een zevental interessante uitgangspunten benoemd voor het nieuwe curriculum:

1. Het onderwijs kent een didactiek van ervarend leren.
2. Het leerteam van studenten is uitgangspunt bij het leerproces.
3. Het docentteam vormt ook een of meerdere leerteams.
4. De begeleidingslijn is gericht op de professionele profilering van de student.
5. Het praktijkleren is een dragend element in het curriculum.
6. Het onderwijs is vormgegeven vanuit de didactische uitgangspunten van blended learning.
7. Het onderwijs is vormgegeven vanuit de wens om de studenten vanuit een internationale oriëntatie naar het vak te laten kijken.

Net als in het oude programma, is ook in het nieuwe programma het eerste leerjaar opgebouwd uit vier blokken van tien weken en de meeste blokken bestaan uit twee of drie cursussen. Elke cursus staat gelijk aan 5 EC. In het programma van het eerste jaar staan met name de competenties analyseren, adviseren en reflecteren centraal.

Hoewel de leerjaren 2, 3 en 4 nog ontwikkeld moeten worden, heeft de opleiding al wel bepaald dat de nieuw te ontwikkelen specialisaties Consumer-, Corporate-, Creative- en Live Communication zijn. Deze specialisaties komen in de plaats van de huidige specialisaties en kunnen worden gekozen vanaf studiejaar 2018-2019. De Engelstalige specialisatie blijft behouden.

Verder kiest de opleiding ervoor om te werken met een zogenoemd 'casco-model'. Dit betekent dat bij de ontwikkeling van de cursussen zoveel mogelijk op het niveau van competenties, leerdoelen en toetsontwerp wordt geprogrammeerd, opdat dat de inhoudelijke invulling kan plaatsvinden op basis van actuele ontwikkelingen in het werkveld en in de theoretische onderbouwing van het vak. Daarnaast zijn de specialisaties in jaar 3 en 4 bewust aangeduid als menu's. Het zijn door de opleiding aangeboden routes, waarbij de student kan in toenemende mate eigen keuzes maken in de professionele profilering. Het is daarom dat de opleiding het niveau aan het eind van jaar twee aanduidt als "keuzebekwaam". Het eindbeeld is dat studenten in jaar 3 en 4 grotendeels zelf hun programma samenstellen, zowel qua volgorde als qua modules. Deze benadering zorgt voor flexibiliteit en invulling van persoonlijke leerwegen van studenten zonder al te specialistisch te worden. De opleiding geeft hiermee vorm aan de meest recente ontwikkelingen ten aanzien van flexibele leerwegen in het hoger onderwijs.

Het feit dat het nieuwe curriculum nog maar een maand loopt en jaar 2 tot en met jaar 4 nog niet zijn ontwikkeld, maakt dat het auditteam geen uitspraken kan doen over het functioneren van het nieuwe curriculum. Niettemin schept de opleiding een duidelijk kader waarbinnen zij wil opereren. Het programma van het eerste jaar ziet er goed uit en het auditteam is enthousiast over de aandacht voor persoonlijke ontwikkeling (reflecteren en flexibele leerwegen).

B Communicatie | Deeltijd

Het curriculum van de deeltijdvariant heeft een eigen inrichting. Het eerste en tweede jaar van het deeltijdprogramma zijn – net als het voltijdprogramma - opgebouwd uit vier blokken van elk 15 EC. De blokken hebben ieder een eigen thema en bestaan elk uit drie cursussen van 5 EC. De inhoud van de blokken en cursussen verschilt enigszins van de voltijdvariant. Blokthema's zijn onder andere Communicatie, Communicatiemiddelen, Communicatieplan, Onderzoek en Project & Event.

Startend vanaf jaar 3 en eindigend op de helft van jaar 4 kunnen de studenten hun studie flexibel inrichten. Dit wil zeggen dat studenten gedurende zes blokken zelf hun programma kunnen samenstellen door thema's en deeltijdkaarten te kiezen. De opleiding heeft zes thema's en twaalf zogenoemde deeltijdkaarten geformuleerd. Zowel de thema's als de deeltijdkaarten zijn cursussen van 5 EC. Elk blok moeten de studenten één thema en twee deeltijdkaarten kiezen, die zij gedurende tien weken volgen. Voorbeelden van thema's zijn Strategisch Communicatieplan, New Media Management en Omgaan met de Media. De deeltijdkaarten gaan onder andere over Crisiscommunicatie, Branding, Gedragsbeïnvloeding, Social media beleid en Pers- en publiciteitsbeleid. Uiteindelijk, verdeeld over de zes blokken, volgen de studenten alle zes thema's en twaalf deeltijdkaarten in een volgorde die zij zelf prettig vinden.

Gedurende de tweede helft van het vierde jaar vindt het afstuderen plaats.

Ad Eventmanager

Het eerste jaar van het Associate degree-programma is gelijk aan het programma van het eerste jaar van de voltijdopleiding. Het tweede jaar van de Ad kent een eigen invulling waarin de praktijk centraal staat, met de thema's Bureau en Eventmanagement, een stage en de afstudeeropdracht.

Vanwege de eerder geplande afbouw zitten er op dit moment geen studenten in het eerste jaar van het Ad-programma. De laatste studenten zijn ingestroomd in het schooljaar 2014-2015. De Hogeschool Utrecht heeft echter het plan om het Ad-programma een doorstart te laten maken op de locatie Amersfoort. De hogeschool beraadt zich nog op de wijze waarop dit vorm gaat krijgen.

Excellence

De opleiding biedt studenten die daarin geïnteresseerd zijn de mogelijkheid om deel te nemen aan een excellentieprogramma. Hiervoor zijn diverse mogelijkheden. In 2014-2015 is een Topclass van start gegaan met de beste 25 tweedejaarsstudenten. Na evaluatie is besloten om geïnteresseerde studenten te laten solliciteren voor een plek in de Topclass. De Topclass studenten doen mee aan (extra) onderdelen uit het curriculum, voeren activiteiten uit buiten het curriculum om (zoals voor de plaatselijke opticien of sportvereniging een communicatieplan schrijven) en organiseren zelf activiteiten (gastcolleges en battles).

Studenten kunnen, naast deelname aan een excellentieprogramma, ook zogenoemde sterren verdienen door onderdelen van een cursus op excellent niveau te behalen of op eigen initiatief extra activiteiten uit te voeren. Het auditteam vindt dit mooie manieren om studenten een extra uitdagende leeromgeving te bieden, die hen stimuleert het beste uit zichzelf te halen. Dit sluit aan bij de propositie van de opleiding, waarvan "persoonlijk sterk" een van de elementen is. Een student die vijf sterren verdient, kan door middel van een assessment opgaan voor de vermelding "with honours" bij zijn diploma."

Samenhang van het programma

Op een aantal manieren is in de verschillende varianten voor samenhang in het programma gezorgd. Zo moeten de studenten de competenties op opeenvolgende niveaus gaan beheersen. Een hoger niveau gaat gepaard met meer zelfstandigheid en een grotere complexiteit in de opdrachten.

In het eerste jaar worden studenten inhoudelijk en procesmatig begeleid bij opdrachten in een eenvoudige context. In het tweede jaar werken ze min of meer zelfstandig aan opdrachten in een eenvoudige context of worden zij begeleid bij opdrachten in een complexe context. In jaar 3 en 4 moeten de studenten steeds zelfstandiger gaan functioneren in een complexe context.

Ook de blokthema's en de cursussen zorgen voor samenhang.

De blokthema's kennen een goede volgorde die maakt dat de studenten steeds een stap verder worden meegenomen in 'de wereld van communicatie'; van een algemeen blok over communicatie, via communicatiemiddelen en communicatieplan naar het doen van onderzoek ten behoeve van goed onderbouwd advies.

De cursussen behorende tot een blok en de werkvormen (en vakken) die onderdeel uitmaken van een cursus, sluiten op elkaar aan en in veel gevallen zijn zij ook ondersteunend of complementair aan elkaar.

Oriëntatie op de beroepspraktijk

Het uitgangspunt van de opleiding is dat studenten zoveel mogelijk werken aan realistische en relevante opdrachten en cases uit de beroepspraktijk. Vanaf het eerste jaar moeten studenten realistische beroepstaken uitvoeren, concludeert het auditteam uit de documentatie en de gesprekken.

Eerstejaarsstudenten stellen een omgevingsrapport op voor een bestaand bedrijf en tweedejaarsstudenten maken voor een andere organisatie een onderzoeksrapport.

De opleiding werkt in het derde en vierde jaar met externe opdrachtgevers tijdens de cursus Scompany en de afstudeerstage.

Scompany is het projectbureau van de opleiding. Bedrijven met communicatievraagstukken kunnen bij Scompany terecht voor advies. Studenten voeren onderzoek uit en stellen een adviesrapport op voor een opdrachtgever. Het auditteam is onder de indruk van de wijze waarop de hogeschool Scompany heeft ontwikkeld tot een echt adviesbureau met een eigen Raad van Commissarissen en een ISO-certificering.

Naast de uit de beroepspraktijk afkomstige opdrachten, verzorgen bedrijven ook met regelmaat gastcolleges. Het auditteam merkt op dat ook de gecommitteerden die worden ingezet bij de beoordeling van examens, bijdragen aan de verbinding met en aansluiting op de beroepspraktijk.

Associate degree

Het eerste jaar van het Ad-programma komt overeen met het eerste jaar van de bacheloropleiding. In het tweede jaar staat de verdieping en verbreding binnen de evenementenbranche centraal. Het eerste blok gaat over marketingcommunicatie en het effect van communicatie uitingen. Tijdens dit blok werken de studenten bij een fictief evenementenbureau. In het derde en vierde blok van het tweede jaar lopen de studenten stage binnen de communicatie- en/of evenementenbranche. Tijdens de stage werken zij tevens aan hun afstudeeropdracht. Op deze wijze worden ook de Ad-studenten gefaciliteerd om zich te oriënteren op de beroepspraktijk.

Deeltijd

Voor veel studenten in de deeltijdvariant geldt dat zij naast hun studie een (fulltime) baan hebben. Zij voeren een groot aantal van de opdrachten uit in hun eigen werksituatie. Deze studenten brengen bovendien hun eigen ervaringen mee de klas in, waardoor de praktijk ook daar nadrukkelijk aan de orde komt. Deeltijdstudenten die zich niet in een werkomgeving bevinden waarin de opdrachten uitgevoerd kunnen worden, dienen de opdrachten uit te voeren bij een ander bedrijf of voor een fictieve, maar realistische opdrachtgever.

Onderzoeksvaardigheden

Het auditteam waardeert het standpunt van de opleiding dat onderzoek wordt gebruikt als middel en niet als doel. Dit betekent dat de studenten onderzoek doen, omdat dit een bijdrage levert aan de totstandkoming van een product of een advies. Jaar 2 van het 'oude' curriculum bevat een blok getiteld 'Onderzoek en Advies' waarin de studenten voor een opdrachtgever een adviesrapport moeten opstellen. Ook bij de beantwoording van een strategisch communicatievraagstuk bij Adviesbureau Scompany (jaar 3) moeten studenten onderzoek doen. Tijdens de verschillende blokken krijgen studenten het vak Statistiek en wordt hen geleerd hoe zij SPSS op een juiste wijze kunnen gebruiken. Voor het blok Brand & Communications moeten studenten een marketingcommunicatieplan opstellen, waar eveneens onderzoek aan ten grondslag moet liggen. Ook in de stage en tijdens het afstuderen moeten de studenten hun onderzoeksvaardigheden aanspreken.

In de opzet van jaar 1 van het nieuwe curriculum is onderzoek nog verder geïntegreerd in/met andere vakken. Tijdens drie van de vier blokken in het nieuwe eerste jaar staat de competentie 'Analyseren' centraal. Zo krijgen studenten gedurende Blok 1 de opdracht om een online onderzoek uit te voeren op het gebied van communicatie en gedragsverandering. Blok 3 heeft als titel Pressure Cooker en dwingt de studenten om in korte tijd veel, voornamelijk kwantitatieve, gegevens te analyseren en te interpreteren. Ook komen theorieën en modellen uit de psychologie en sociologie tijdens dit blok aan de orde. Tijdens het vierde blok moeten studenten een (kwalitatieve) omgevingsanalyse uitvoeren.

Het auditteam stelt vast dat de studenten in het oude, en naar verwachting ook in het nieuwe, curriculum op een relevante en realistische wijze worden geschoold in het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek ten behoeve van de ontwikkeling van producten en/of (strategische) adviezen.

Internationalisering

De voltijdopleiding kent een Engelstalige specialisatie International Commercial Communication (ICC). Deze specialisatie is sinds vorig jaar aangemerkt als officieel uitwisselingsprogramma. Dit maakt dat er buitenlandse studenten in het programma instromen, wat zorgt voor een andere dynamiek in de klas. ICC-studenten nemen deel aan uitwisselingsprogramma's met buitenlandse partnerinstellingen en lopen stage in het buitenland. Daarnaast nemen ICC-studenten deel aan internationale studentencompetenties (zoals Google Marketing Challenge of Edcom thesis competition) en nemen studenten van de derdejaarscursus New Media Management deel aan de Google Adwords Challenge.

De studenten die niet kiezen voor de specialisatie ICC, krijgen in de lessen internationale literatuur voorgeschreven, volgen Engelstalige workshops, krijgen een aantal internationale casussen en enkele van de beroepsproducten moeten in het Engels worden opgeleverd. Het auditteam vindt dat een goede ontwikkeling.

Het team geeft de opleiding mee om, met de vervaging van landsgrenzen (bv. bij social media en sponsoring door grote merken) en ook de toename van de culturele diversiteit dicht bij huis, na te denken over de verdere invulling van internationalisering. De opleiding heeft de ambitie uitgesproken om in het nieuwe curriculum studenten te leren met een internationale oriëntatie naar het communicatievak te kijken. Dit is een goed uitgangspunt. Het betekent niet dat het hele programma doordrenkt moet zijn van internationalisering, maar het betekent wel dat de opleiding moet kunnen beargumenteren waarom ze wel/niet aandacht besteedt aan (aspecten van) internationalisering.

Het FCJ-Redesign-traject vormt een goede mogelijkheid om internationalisering verder vorm te geven.

Docenten

De opleiding Communicatie en het Ad-programma Eventmanager hebben een goed gekwalificeerd docententeam. Bijna alle docenten hebben een masteropleiding gevolgd. Het auditteam sprak met een docent die vorig jaar de master Media Innovations heeft afgerond. Hij heeft de opgedane kennis nadrukkelijk gebruikt om invulling te geven aan zijn eigen onderwijs. Eén van de andere docenten gaat komend voorjaar een aantal maanden voor zichzelf werken in conceptontwikkeling en meeting design, om te ervaren of haar kennis nog up-to-date is. Ook worden docenten gefaciliteerd om naar (internationale) congressen te gaan.

De opleiding stuurt op deskundigheidsbevordering en houdt daarbij rekening met de actualiteit, met wet- en regelgeving, met de uitkomsten van studentenevaluaties en met de wensen van de docenten zelf. Op dit moment is er bijvoorbeeld veel aandacht voor het behalen van de Basis Kwalificatie Examinering/Senior Kwalificatie Examinering (BKE/SKE) en de didactische aantekening. De pedagogisch-didactische scholing sluit aan bij de curriculumontwikkeling. In het kader van de curriculumvernieuwing heeft de opleiding de beschikbare tijd voor scholing met 5% verhoogd.

Het auditteam constateert dat de verschillende werkterreinen binnen communicatie vertegenwoordigd zijn in de expertisegebieden van de docenten. De hardere velden (zoals big data) worden ingevuld door lectoraten.

De studenten zijn goed te spreken over de kwaliteit en toegankelijkheid van hun docenten. Docenten gaan mee met ontwikkelen, maar soms lopen studenten qua kennis wel eens voor (zoals bij nieuwe social media/apps).

De studenten zouden het fijn vinden om wat dat betreft wat vaker een gastdocent uit het werkveld voor de klas te hebben staan, die een echte voorloper is op een bepaald gebied.

Uit het werkbelevingsonderzoek blijkt dat docenten de werkdruk als hoog ervaren. De opleiding heeft hier een aantal maatregelen op ingezet. Zo is het aantal leerlingen per klas verkleind, worden docenten ondersteund bij bijvoorbeeld het uitvoeren van evaluaties, wordt er meer ruimte vrij gemaakt in de roostering en mogen de docenten zelf bepalen of zij de BKE/SKE cursussen volgen in de eerste of tweede helft van het jaar. De docenten zijn tevreden over de manier waarop het opleidingsmanagement serieus werk maakt van het verlagen van de werkdruk. Het auditteam complimenteert de opleiding hiervoor.

Voorzieningen

Door de aanstaande verhuizing naar een nieuw gebouw - op dit moment in aanbouw - zit de FCJ tijdelijk in het gebouw van de Faculteit Gezondheidszorg. De FCJ heeft hier de beschikking over drie verdiepingen, die zijn aangepast om dienstbaar te zijn voor de FCJ-opleidingen. Er is een werk- en leeromgeving gemaakt waar de instituutspelen van het Instituut voor Media en het Instituut voor Communicatie zijn ingericht. De studenten zijn blij met het grote instituutsplein, hoewel dit regelmatig vol zit. In dat geval kunnen de studenten in een lokaal of een ander gebouw gaan werken. De hoeveelheid stopcontacten is niet toereikend, zo geven de studenten verder aan.

FCJ beschikt over een aantal klaslokalen en collegezalen, een aantal instructie- en montageruimtes en een TV studio. Ook bezocht een deel van het auditteam 'het kantoor' van Scompany, waar studenten hard aan het werk waren voor hun opdrachtgevers. Het is een creatieve ruimte, met aantekeningen en plannings (scrum) op borden aan de muren. De boekenkast daarentegen, bevat een groot aantal verouderde boeken. In de ogen van het auditteam zou het goed zijn om – ondanks dat veel boeken tegenwoordig online beschikbaar zijn – de boekenkast aan te vullen met een aantal moderne boeken die studenten kunnen raadplegen.

Huisvesting is vanwege de verhuizing een hoofdthema bij vergaderingen van de Opleidingscommissies (voltijd en deeltijd). Het auditteam vindt het goed om van de Opleidingscommissies te horen dat zij worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten die over huisvesting en de aanstaande verhuizing gaan.

Informatievoorzieningen

De informatievoorziening verloopt via verschillende digitale kanalen. De opleiding gebruikt www.mijn.hu.nl voor de bekendmaking van cijfers, roosters, afwezigheid van docenten, nieuws, etc. Cursusinformatie, zoals de studiehandleidingen, is beschikbaar via het intranet Sharepoint en de digitale leeromgeving HUBL. Osiris wordt gebruikt om alle cijfers te administreren en om in te schrijven voor cursussen en tentamens. De studenten zijn tevreden over de digitale informatievoorziening. De mondelinge informatievoorziening van docenten naar studenten uit verschillende klassen, is nog wel een aandachtspunt. De informatievoorziening aan verschillende klassen is niet altijd gelijk, zo geven de studenten aan. Dit leidt soms tot onduidelijkheden. Dit is een punt van aandacht voor de opleiding en de docenten.

Studiebegeleiding

Aan het begin van het eerste jaar krijgen studenten, per klas, een studieloopbaanbegeleider (slb'er) toegewezen. Deze slb'er heeft aandacht voor de overgang van middelbare school naar hoger onderwijs en helpt de studenten waar nodig met planning en studeeradvies. De slb'er begeleidt studenten ook bij het opstellen van hun portfolio en is procesbegeleider tijdens de cursussen. In de daaropvolgende jaren helpt de slb'er de studenten bij de zoektocht naar het eigen professionele profiel en de keuze voor stageplek, minor en specialisatie.

Studenten zijn ook tevreden met de begeleiding tijdens de stage. Er vindt in principe één gesprek plaats met het bedrijf en de begeleidende docent, maar is er behoefte aan meer contact dan is dat mogelijk.

Het auditteam vindt de inzet van vierdejaarsstudenten om studenten uit eerdere jaren te begeleiden bij praktijkopdrachten een sterk punt.

Weging en Oordeel

De opleiding, in al haar varianten, hanteert een goede mix van lesvormen. Door gebruikmaking van leerlijnen zorgt de opleiding ervoor dat er door de jaren heen aandacht is voor theorie, vaardigheden, praktijk en reflectie. Zowel voltijd, deeltijd als Ad-studenten worden in staat gesteld om door middel van opdrachten uit, voor of in de beroepspraktijk de opgedane kennis en vaardigheden toe te passen.

Het programma wordt gekenmerkt door een duidelijke opbouw en samenhang in zowel onderwerpen als niveaus. Het deeltijdprogramma kent een grote mate van flexibiliteit. Het voltijdprogramma gaat met de ontwikkeling van het nieuwe curriculum ook die kant op, wat het auditteam een mooie ontwikkeling vindt.

De opleiding zorgt ervoor dat onderzoeksvaardigheden op een natuurlijke wijze in het programma zijn geïntegreerd. De opleiding kent een Engelstalige specialisatie c.q. uitwisselingsprogramma. Ook de studenten die niet voor deze specialisatie kiezen, komen in aanraking met aspecten van internationalisering. Het auditteam ziet het FCJ-Redesign-traject als een mooie gelegenheid om de ontwikkeling van een internationale oriëntatie nog duidelijker in het (Nederlandstalige) programma aan bod te laten komen.

De opleiding beschikt over een sterk docententeam dat de verschillende werkvelden binnen communicatie vertegenwoordigt. De opleiding stuurt duidelijk op deskundigheidsbevordering met aandacht voor wat er in het werkveld en in het onderwijs gebeurt. Het auditteam constateert dat de lectoraten zijn van toegevoegde waarde voor de opleiding. Het inzetten van 'voorlopers' op het gebied van bepaalde communicatie/social media trends, kan de opleiding nog actueler maken. Het auditteam complimenteert de opleiding met de wijze waarop zij werkt aan verlaging van de werkdruk.

De digitale informatievoorziening is op orde, alleen de mondelinge informatievoorziening door docenten aan verschillende klassen moet meer op elkaar worden afgestemd. De tijdelijke huisvesting voorziet in de benodigdheden voor de uitvoering van het onderwijs. De opleiding betreft de studenten nadrukkelijk bij de huisvestingsthematiek.

Het auditteam kwam een aantal punten tegen die voldoen maar voor verbetering vatbaar zijn, zoals de onderlinge afstemming van de mondelinge informatievoorziening. Op een aantal andere, voor het auditteam zwaarder wegende onderdelen, is de opleiding sterk. Zo beschikt zij over samenhangende en flexibele onderwijsprogramma's, een voor de communicatiepraktijk relevante onderzoekscomponent, en over een sterk docententeam. Dit tegen elkaar afwegend beoordeelt het auditteam Standaard 2 voor alle varianten met een 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

In het Toetsplan 2015-2016 staat de visie op toetsing beschreven en heeft de opleiding, mede op basis van het HU- en FCJ-beleid, een aantal uitgangspunten geformuleerd voor de wijze waarop zij wil toetsen. De FCJ kent drie functies toe aan toetsing: selectie, leereffect en onderwijseffect.

De opleiding hecht grote waarde aan een rijke leeromgeving, die de beroepspraktijk weerspiegelt of in die praktijk vorm krijgt. Dit betekent dat ook toetsing zoveel mogelijk plaats vindt op basis van authentieke opdrachten en situaties. Daarnaast moeten de toetsen passen bij het competentiegerichte karakter van de opleiding. Kennis, houding en vaardigheden worden zowel in samenhang middels projecten, als afzonderlijk door middel van theorietoetsen en vaardigheidsvakken getoetst.

Gedurende de opleiding toont de student aan op drie verschillende niveaus de opleidingscompetenties te hebben ontwikkeld. Aan het eind van jaar 1 moet de student kunnen aantonen te voldoen aan niveau 1 om door te mogen gaan met de studie. Aan het eind van het derde jaar moet de student de competenties op niveau 2 beheersen en aan het eind van de opleiding wordt tijdens het afstuderen integraal getoetst of de student het niveau van een startbekwaam beroepsbeoefenaar bezit.

Het auditteam stelt op basis van de bestudeerde documentatie vast dat de competenties zijn uitgewerkt in toetsbare leerdoelen, die op hun beurt de basis vormen van de verschillende cursussen. Het auditteam heeft de cursusbeschrijvingen bestudeerd en stelt vast dat per cursus duidelijk is omschreven welke leerdoelen de studenten aan het eind van de cursus moeten aantonen en op welke manier. De opleiding maakt gebruik van een mix van toetsvormen om te bepalen of de studenten de leerdoelen hebben gehaald. Gehanteerde toetsvormen zijn onder andere: beroepsproducten, schriftelijke verslagen, mondelinge tentamens, stages, vaardigheidstoetsen, essays, simulatietoetsen, praktijktoetsen, leer- en reflectieverslagen en peer- en self assessments. Het auditteam heeft enkele toetsen bestudeerd en komt tot de conclusie dat deze een juiste representatie vormen van de onderwijsinhoud en het gewenste niveau representeren.

Afstuderen

In het studiejaar 2014-2015 is het afstudeerproces opnieuw vormgegeven. Er is een Plan van Aanpakcommissie ingericht. In deze commissie zijn docenten van de verschillende afstudeerrichtingen vertegenwoordigd. Studenten kunnen het plan van aanpak voor hun adviesrapport voorleggen aan de commissie, maar dit is geen verplichting. De commissie geeft de student advies, wat betekent dat het niet gaat om een formele 'go / no go' beslissing. Het auditteam vindt dit aan de ene kant spijtig, want hierdoor kan het gebeuren dat studenten aan de slag gaan met een onderzoeksvraag die veel te breed is. Aan de andere kant gaat het auditteam ook mee in de overweging van de opleiding, die vindt dat de studenten zelf de verantwoordelijkheid hebben om het advies van de Plan van Aanpakcommissie al dan niet op te volgen. Het auditteam raadt de opleiding en haar docenten aan om studenten zoveel mogelijk te stimuleren om hun plan van aanpak voor te leggen aan de commissie en gebruik te maken van het door haar gegeven advies.

De beoordeling van de afstudeereenheid gebeurt door twee examinatoren, een eerste en een tweede beoordelaar, die geen van beiden de rol van begeleider voor de betreffende student vervullen. Daarnaast is er een extern gecommiteerde betrokken bij de afstudeerbeoordeling. De gecommiteerde is niet officieel aangesteld als examinator, maar zijn opvatting over het afstudeerwerk wordt door de examinatoren meegewogen bij de beoordeling van een student.

Associate degree

In het Ad-programma vindt het afstuderen plaats aan het eind van het tweede jaar. Het beslaat 30 EC en bestaat uit een afstudeerstage en het opstellen van een beknopt adviesrapport. Tijdens de stage verwerft de student de competenties 'Plannen en organiseren', 'Creëren en realiseren' en 'Representeren'. En met het opstellen van het adviesrapport werkt de student aan de competenties 'Analyse en onderzoek' en 'Adviseren en ontwikkelen'.

Deeltijd

In de deeltijdopleiding beslaat het afstuderen 30 EC en bestaat het uit invulling van de rollen 'de adviseur' en 'de professional'. Dit betekent dat de student een communicatieonderzoek moet uitvoeren voor een organisatie en op basis daarvan een adviesrapport moet opstellen voor de betreffende organisatie (15 EC). Daarnaast moet hij aan de hand van een competentiedossier (portfolio) en in een gesprek met twee docenten en een professional uit het werkveld laten zien dat hij een startbekwame communicatieprofessional is (15 EC).

Voltijd

In de voltijdopleiding beslaat het afstuderen 45 EC en bestaat het uit invulling van de rollen 'de uitvoerder', 'de adviseur' en 'de professional'. Dit betekent dat de student een afstudeerstage loopt, een communicatieonderzoek moet uitvoeren voor diezelfde organisatie en op basis daarvan een adviesrapport moet opstellen. Hiermee bestaat het afstuderen uit een adviesrapport (15 EC), een stagedossier (25 EC) en een eindgesprek (5 EC) op basis van een (digitaal) portfolio.

Studenten die de specialisatie ICC kiezen, hebben een ander afstudeertraject. Voor hen bestaat het afstuderen uit de onderdelen: Pitch language & thesis preparation (5 EC), Pitch content & presentation (10 EC), internship (15 EC) en thesis (15 EC).

Borging validiteit, betrouwbaarheid en transparantie

In het door de opleiding opgestelde toetsplan zijn een aantal criteria opgenomen met betrekking tot de kwaliteit van toetsen. Deze kwaliteitscriteria zijn validiteit, betrouwbaarheid, rechtvaardigheid en transparantie, uitvoerbaarheid, selectie en leereffect.

Op verschillende manieren zorgt de opleiding ervoor dat de toetsen betrouwbaar, valide en transparant zijn. Dit doet zij onder andere op de volgende wijzen:

- De Onderwijs- en Examenregeling (OER) beschrijft op het hoogste niveau welke normen, regels en procedures er gelden ten aanzien van toetsing en examinering. In de studentenhandleidingen per cursus vindt de student specifieke informatie over de wijze van toetsing op cursusniveau. De cursushandleiding vermeldt wat de leerdoelen van de cursus zijn, wat de cursusinhoud is, op welke wijze er getoetst wordt, wat de weging van onderdelen is en wat het minimum cijfer is.
- Er wordt gebruik gemaakt van een mix aan toetsvormen, waarbij de toets past bij het onderwijs dat eraan vooraf ging/mee gepaard gaat.
- Competenties worden op steeds hoger niveau en meermaals getoetst binnen het onderwijsprogramma, zodat zeker is dat de studenten aan het eind van hun studie daadwerkelijk alle competenties (kunnen) beheersen.
- Een toets wordt ontwikkeld op basis van het vierogenprincipe. Dit betekent dat er minimaal twee docenten betrokken zijn bij de toetsontwikkeling.

- De toetscommissie controleert met regelmaat de kwaliteit van toetsen. Hiervoor heeft zij een checklist ontwikkeld, die voor te beoordelen toetsen wordt ingevuld. Bij bijzonderheden gaat de toetscommissie in gesprek met de makers van de toets.
- Examinatoren worden getraind aan de hand van het scholingsprogramma Basiskwalificatie Examinering (BKE).
- De beoordeling van mondelinge toetsen en de afstudeereenheid wordt altijd gedaan door twee examinatoren. Het vierogenprincipe wordt eveneens toegepast op alle gemaakte toetsen met een score tussen de 5 en 6. Voor de afstudeereenheid geldt dat als de beoordelingen van de twee beoordelaars 1,5 punt of meer van elkaar verschillen er een nieuw 'beoordelingsteam' wordt samengesteld.
- Veel opdrachten worden in groepsverband uitgevoerd. Om meeliftgedrag te voorkomen en individuele ontwikkeling te monitoren, vindt er bij groepsopdrachten altijd ook een individuele beoordeling plaats. Dit gebeurt o.a. door middel van peer assessment, maar ook door een individueel onderdeel in een opdracht of een individuele multiple-choice toets in combinatie met een groepsopdracht.
- Studenten krijgen zowel bij formatieve als summatieve toetsen inhoudelijke feedback op de geleverde prestatie, om daarmee de transparantie en het leereffect te vergroten.

Examen- en toetscommissie

De opleiding Communicatie heeft een examencommissie met daarnaast een toetscommissie, die werkt in opdracht van de examencommissie. Er is structureel overleg tussen deze beide commissies.

De examencommissie stelt de examinatoren aan, beslist over vrijstellingsverzoeken en behandelt klachten van studenten. Haar opdracht voor de controle van toetsen heeft de examencommissie gemandateerd aan de toetscommissie. Het auditteam stelt vast dat de toetscommissie haar taken zeer serieus neemt. Elk jaar bekijkt de toetscommissie een vooraf geselecteerde set van toetsen. Als er klachten zijn, dan krijgt de toetscommissie via de examencommissie de opdracht om ook die betreffende toets(en) te bekijken. De beide commissies zijn goed op elkaar afgestemd, zo constateert het auditteam.

In 2014-2015 is het afstuderen in een nieuw jasje gegoten en zijn er nieuwe beoordelingsformulieren ontwikkeld rekening houdend met de rollen van uitvoerder, adviseur en professional. Bij deze wijziging is de toetscommissie ook betrokken geweest.

Kalibratiesessies met beoordelaars en examinatoren vinden plaats, maar zijn (nog) niet verplicht. Het auditteam zag verslagen van kalibratiesessies waar slechts een beperkt aantal docenten bij aanwezig was. Een voorstel van de toetscommissie heeft er inmiddels toe geleid dat deelname aan kalibratiesessies vanaf dit studiejaar verplicht is en afstudeerbegeleiders en – beoordelaars hier ook ruimte voor krijgen. Het auditteam vindt dit is een goede ontwikkeling. Het team vindt het eveneens positief dat onderzoekers vanuit het lectoraat jaarlijks een aantal eindwerken lezen en betrokken worden bij de kalibratiesessies.

Weging en Oordeel

Het auditteam heeft, op basis van de bestudeerde (toets)plannen en toetsen, vastgesteld dat de opleiding een adequate mix van toetsvormen hanteert, waarmee de beoogde eindkwalificaties getoetst kunnen worden. Via verschillende mechanismen zorgt de opleiding ervoor dat de toetsen betrouwbaar, valide en transparant zijn. Bij de constructie van een toets zijn meerdere mensen betrokken en de beoordeling wordt veelal uitgevoerd door meerdere beoordelaars. Al met al beschikt de opleiding over een solide systeem van toetsen en beoordelen.

Zowel de examen- als de toetscommissie zijn in voldoende mate toegerust om hun taak op een adequate wijze uit te voeren. Het auditteam constateert dat beide commissies - en de toetscommissie in het bijzonder - hun taken zeer serieus oppakken en goed zicht hebben op het gehele toetssysteem. Zij weten welke punten verbetering behoeven, ondernemen daarop ook actie en laten zien 'in control' te zijn.

Op basis van bovenstaande positieve bevindingen komt het auditteam bij Standaard 3 voor alle varianten tot het oordeel 'goed'.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Eigen oordeel auditteam gerealiseerd niveau

Het auditteam heeft van vijftien bachelorstudenten en van vijf Ad-studenten, afgestudeerd in 2014-2015 en 2015-2016, het adviesrapport (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Van drie van deze studenten heeft het auditteam ook de andere stukken behorende tot het afstudeerdossier beoordeeld. De selectie van de afstudeerwerken is bepaald aan de hand van een gestratificeerde selectie met een spreiding in de beoordelingen gegeven door de examinatoren. Een overzicht van de bestudeerde afstudeerwerken is opgenomen in Bijlage III. De selectie is gemaakt door het auditteam op basis van een overzicht van de opleiding, waarin alle afstudeerwerken (incl. deeltijd en ICC) van de afgelopen twee jaar zijn opgenomen.

Over het algemeen is het auditteam van oordeel dat studenten tijdens het afstuderen relevante thema's behandelen. Er zaten afstudeerwerken bij over actuele en nieuwe onderwerpen en de selectie eindwerken liet bovendien een grote variatie aan onderwerpen zien. De portfolio's zagen er gedegen uit.

De vijf eindwerken die het auditteam van Associate degree-afgestudeerden heeft bestudeerd, heeft het, net als de examinatoren, als voldoende beoordeeld. Het auditteam is van oordeel dat de bekeken afstudeerwerken van hbo-bachelorstudenten inhoudelijk voldoen aan de basiskwaliteit, met uitzondering van één afstudeerwerk, dat door het auditteam als onvoldoende is beoordeeld. Aan de andere kant trof het auditteam een eindwerk, dat door de opleiding met een 5,5 was beoordeeld en door het auditteam met een punt werd gewaardeerd. De twee betreffende afstudeerwerken zijn door het auditteam besproken met de desbetreffende begeleider en/of beoordelaar. Deze gesprekken waren voor het auditteam zeer verhelderend en maakten duidelijk dat de betreffende afstudeerwerken zijn gemaakt door twee studenten met een 'bijzondere' geschiedenis. Beide studenten hadden hun afstudeerwerk al eerder ter beoordeling ingediend, maar waren in eerste instantie gezakt. Het gaat in beide gevallen dus om een herkansing.

De conclusie die het auditteam trekt uit de gesprekken met de begeleiders/beoordelaars, is dat de door de student afgelegde route bij het afstuderen (wat is er op zijn pad gekomen, hoe hard heeft hij gewerkt, etc.) in de door de commissie bekeken casussen ook van invloed is op de eindbeoordeling. Deze invloed is niet weergegeven op de beoordelingsformulieren of op de feedback die daarop stond.

Met betrekking tot het proces van beoordelen en het beoordelingsformulier vraagt het auditteam verder aandacht voor onderwerpen als de weging van suboordelen, het in lijn brengen van toelichtend commentaar en de daarbij behorende becijfering. Van dit laatste is bijvoorbeeld sprake als er behoorlijk wat 'negatief' commentaar bij een criterium is ingevuld, terwijl er dan toch een voldoende wordt gegeven. Het auditteam acht het wenselijk om in dit geval ook de pluspunten te benoemen op het formulier, zodat de feedback zich verhoudt tot het gegeven cijfer. Hiernaast kwam het auditteam formulieren tegen waarop door de tweede beoordelaar de bonuspunten niet waren ingevuld, terwijl deze wel zijn toegepast.

Het auditteam was enigszins teleurgesteld door het aantal taalfouten dat het tegenkwam bij het lezen van de eindwerken. Op het beoordelingsformulier staat het criterium 'Spelling en formulering'. Hier zijn echter geen harde indicatoren aan verbonden en het is ook geen voorwaardelijk criterium. Voor communicatiemedewerkers en -adviseurs is het echter van groot belang om de Nederlandse taal goed te beheersen.

Docenten geven aan dat taal regelmatig een punt van discussie is bij de beoordeling van eindwerken. Eén van de docenten heeft voor haar masterthesis onderzoek gedaan naar taalgebruik in de portfolio's van eerstejaarsstudenten, omdat dit vaak onder de maat was. Dit heeft geleid tot een bijscholing voor docenten op het gebied van taal. Tijdens de kalibratiesessies gaat het ook vaak over taal. De opleiding heeft inmiddels een schrijfwijzer opgesteld waaraan het afstudeerwerk moet voldoen, zo blijkt uit de gesprekken. Maar dit is in de praktijk nog niet altijd het geval, zo constateert het auditteam. De studenten geven overigens aan dat de docenten best streng zijn inzake taalgebruik. Zo krijgen eerstejaarsstudenten hun portfolio onbeoordeeld terug als er op de eerste pagina al drie of vier spelfouten staan. Een student heeft eens een e-mail terug gehad van een docent, die aangaf de e-mail pas te beantwoorden als deze foutloos was. Het auditteam vindt dit goede ontwikkelingen. Niettemin pleit het auditteam ervoor in alle beoordelingen – en dus ook die van het afstudeerwerk – deze schrijfwijzer consequent toe te passen om te voorkomen dat scripties met een aanzienlijke hoeveelheid taalfouten de eindstreep kunnen halen.

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Het werkveld is positief over de studenten van de opleiding Communicatie. Het auditteam krijgt terug dat studenten over het algemeen prima werk leveren. De alumni zelf zijn ook goed te spreken over de aansluiting van de opleiding op het werkveld en/of op een universitaire vervolgopleiding. Zij geven aan dat ze de juiste houding en vaardigheden hebben om goed beslagen ten ijs te komen. Ook de tijdens de opleiding ontwikkelde persoonlijke visie op communicatie noemen de alumni als een pluspunt. Zaken die alumni achteraf gezien graag beter hadden geleerd tijdens de opleiding zijn individueel werken, praktische toepassingen zoals Photoshop en website-realiseren, en het gebruik van social media. De alumni en het werkveld zien echter dat deze onderwerpen tegenwoordig steviger in de opleiding zijn verankerd.

Weging en Oordeel

Na lezing van een aantal eindwerken is het auditteam, net als het werkveld, van mening dat de hbo-bachelor studenten voldoen aan het eindniveau. De behandelde onderwerpen zijn actueel en in sommige gevallen vernieuwend. Het auditteam beoordeelde één eindwerk als onvoldoende, maar over het algemeen tonen de eindwerken dat de studenten goed voorbereid zijn om op Ad- c.q. hbo-bachelorniveau aan de slag te gaan. Dit wordt bevestigd door de alumni. Op het gebied van taalbeheersing is verbetering noodzakelijk. Ook het gegeven dat een cijfer soms niet navolgbaar overeenkomt met de schriftelijke feedback, verdient nog aandacht.

Bovenstaande leidt ertoe dat het auditteam voor Standaard 4 voor alle varianten uitkomt op een 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Met de door het LOCO geformuleerde competenties als uitgangspunt, beschikken zowel de deeltijd als de voltijd bacheloropleiding in alle varianten als het Ad-programma over een relevante set van beoogde eindkwalificaties die verder zijn uitgewerkt in leerdoelen. Hiermee stelt de opleiding haar studenten in de gelegenheid om na de studie aan de slag te gaan als (assistent) communicatieprofessional. De opleiding maakt momenteel een aanzienlijke transitie door, die ook betrekking heeft op de profilering. Deze laatste moet nog aangescherpt worden, zo is het auditteam van oordeel.

De programma's (voltijd oud en nieuw, deeltijd en Ad) zijn samenhangend, kennen een goede praktijkcomponent en stimuleren op natuurlijke wijze de totstandkoming van een onderzoekende houding. Er wordt gewerkt aan het vergroten van de internationale oriëntatie in het Nederlandstalige programma. De opleiding beschikt over een goed gekwalificeerd docententeam, dat gebruik maakt van de professionaliseringsmogelijkheden.

De opleiding beschikt over een solide systeem van toetsen en beoordelen. De examencommissie en de toetscommissie nemen hun taken serieus. Ondanks dat het auditteam één eindwerk als onvoldoende beoordeelde, is het verder over het tevreden over de kwaliteit van de eindwerken. Als kritische noot stelt het auditteam dat Taalbeheersing nadrukkelijk aandacht verdient.

Het auditteam geeft een 'voldoende' voor standaard 1 en 4 en een 'goed' voor standaard 2 en 3. Met inachtneming van de regels van de NVAO komt het auditteam voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het auditteam adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Communicatie in voltijd en deeltijd en het Associate degree programma Eventmanager van Hogeschool Utrecht, opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Naast de aanbevelingen die in de bespreking van de standaarden aan de orde zijn gekomen, wil het auditteam de opleiding de volgende suggestie(s) doen:

Rooster van aftreden voor de examencommissie

Tijdens het gesprek met de examencommissie bleek de commissie geen rooster van aftreden te kennen. Het auditteam raadt de examencommissie ten sterkste aan om een rooster van aftreden op te stellen. Het verplicht aftreden van leden betekent ook dat er nieuwe leden moeten toetreden. De nieuwe toetreders brengen een frisse blik en een nieuwe dynamiek die ervoor kan zorgen dat de examencommissie niet routinematig gaat werken, maar scherp en alert blijft.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-bachelor Communicatie (voltijd en deeltijd) Associate degree programma Eventmanager	Voltijd	Deeltijd	Associate degree
Standaard	Oordeel	Oordeel	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed	Goed	Goed
Standaard 3. Toetsing	Goed	Goed	Goed
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende	Voldoende	Voldoende

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
Communicatie (voltijd en deeltijd) en Associate degree programma Eventmanager
(voltijd), Hogeschool Utrecht
11 oktober 2016**

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30		Inloop & ontvangst auditpanel	
08.30 – 09.30		Vooroverleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - vooroverleg - bestudering documenten ter inzage
09.30 – 10.15		Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> • Frank Buskermolen, directeur Instituut voor Communicatie • Ruben van der Weijden, opleidingsmanager Communicatie • Kim van der Weijden, opleidingsmanager Communicatie • Willem Spee, opleidingsmanager Communicatie tot 01/09/16 	<i>Kennismaking MT en vaststellen agenda</i> <ul style="list-style-type: none"> - eigenheid opleiding / positionering & profilering - ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld - internationale oriëntatie - onderzoeksdimensie
10.15 – 10.25		Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
10.25 – 10.55		Lectoren en kenniskring <ul style="list-style-type: none"> • Reint Jan Renes, lector Crossmediale communicatie in het publieke domein • Kátiuska Roodenburg, docent/onderzoeker, verbinder • Christine Bleijenberg, docent/onderzoeker • Baukje Stinesen, docent/onderzoeker • Anouk van Dijk, docent/onderzoeker 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoekslijn - interactie onderwijs en onderzoek - deskundigheidsbevordering docenten
10.55 – 11.10		Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
11.10 – 12.00		Docenten (waaronder afstudeerbegeleiders en -beoordelaars) <ul style="list-style-type: none"> • Jonna Vis, docent deeltijd • Jan van den Hoff, coördinator/docent deeltijd • Ben Wouters, afstudeercoördinator • Sacha de Jong, docent Eventmanager • Wouter Gorter, coördinator/docent jaar 1 • Christine Vogelaar, coördinator/docent jaar 2 • Anushka Derks, coördinator/docent Scompany jaar 3 • Anjali Brito Barbosa, coordinator/docent ICC jaar 4 	<i>Samenhangende onderwijsleeromgeving:</i> <ul style="list-style-type: none"> - inhoud en vormgeving programma - eigen inkleuring programma - onderzoekslijn - lectoraat en kenniskring - interactie onderwijs en onderzoek - praktijkcomponenten / stage - internationale component - aansluiting instromers - relatie docenten beroepenveld - eigen deskundigheid docenten - opleidings specifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen - borging niveau
12.00 – 12.15		Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
12.15 – 13.00		Studenten (waaronder een of twee leden vanuit de opleidingscommissie) <ul style="list-style-type: none"> Lana Timmermans, jaar 3 CM, vz OC Martijn Grul, jaar 2 CM, OC Daphne van Hintum, jaar 3 deeltijd, vz OC Janiek van der Palen, derdejaars excellent Hans Klaver, jaar 4 CM, doorstromer EM Eva Kuilman, Jaar 1 student COM 	<ul style="list-style-type: none"> aansluiting kwaliteit en relevantie programma studeerbaarheid / studiebegeleiding kwaliteit docenten opleidingsspecifieke voorzieningen toetsen en beoordelen
13.00 – 13.45		Lunch auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> intern overleg bestudering documenten ter inzage
13.45 – 14.45		Open spreekuur	<ul style="list-style-type: none"> bestudering documenten ter inzage
		Materiaalinzage Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties	
14.45 – 15.30		Examencommissie (waaronder toetscommissie) <ul style="list-style-type: none"> Norbert van der Hulst, voorzitter Examencommissie Petra Beisterveld, lid Examencommissie Carine Schaafsma, extern lid Examencommissie Manon Beetstra, lid Toetscommissie Wendy Peeters, lid Toetscommissie 	<ul style="list-style-type: none"> bevoegdheden, taken en rollen relatie tot het management (relatie tot de toetscommissie) kwaliteitsborging toetsen en beoordelen kwaliteitsborging afstuderen
15.30 – 15.45		Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> intern overleg bestudering documenten ter inzage bepalen pending issues
15.45 – 16.30		Alumni / Werkveldvertegenwoordiging <ul style="list-style-type: none"> Ron Beekman, alumnus Jolieke Hillen, alumna Harry Louwenaar, lid BvC, geassocieerd adviseur Maatschap voor Communicatie Marius Hogendoorn, lid BvC, eigenaar/adviseur De Uilenkamer Floris Kok, lid BvC, Director of Strategy, PHD Media Boudewijn Dominicus, lid BvC, Manager Concerncommunicatie en Digital Marketing <i>Belastingdienst</i> 	<u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> <ul style="list-style-type: none"> kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> <ul style="list-style-type: none"> actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma andere wensen vanuit het werkveld eigen inkleuring opleiding stage en begeleiding onderzoekcomponent gerealiseerd niveau
16.30 – 16.45		Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i>	<ul style="list-style-type: none"> (indien van toepassing)
16.45 – 17.45		Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> bepaling voorlopige beoordeling
17.45		Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de varianten (voltijd/deeltijd/Ad).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam at random een aantal lessen / practica bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische Reflectie Communicatie 2016
- LOCO Competenties 2016
- HBO-raad (2008) BoKS Communications
- Competentiematrix Communicatie voltijd 2015-2016
- Competentiematrix Communicatie deeltijd 2015-2016
- Competentiematrix Eventmanager voltijd 2015-2016
- Schematisch programmaoverzicht
  - Jaar 1 t/m 2015-2016 (oud)
  - Jaar 1 vanaf 2016-2017 (nieuw)
  - Jaar 2 t/m 4 voltijd
  - Jaar 1 t/m 4 deeltijd
  - Jaar 1 en 2 Associate degree
- Cursusbeschrijvingen van alle programmaonderdelen (incl. vermelding van leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten)
- Onderwijs- en examenregeling HU Algemeen
- Onderwijs- en examenregeling FCJ
- Overzicht van het ingezette personeel, analyse docententeam Communicatie
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie
- Reglement Examencommissies 2015-2016
- Verslagen opleidingscommissie
- Verslagen BVC
- Verslagen kalibratiesessies
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen. O.a.:
  - Campagnes - Jaar 1 Voltijd
  - Onze Mix – Jaar 1 Voltijd
  - Onze Stereotypen – Jaar 1 Voltijd
  - Corporate Communicatie – Jaar 3 Voltijd
  - ICC Internship – Jaar 4
  - ICC Pitch – Jaar 4
  - Evenementen en communicatie - Jaar 2 Ad
  - Werken met merken – Jaar 2 Ad
  - Communicatieplan – Jaar 1 Deeltijd
  - Van mindmap tot middel – Deeltijd kaart
  - Corporate story – Deeltijd kaart
- Toetsplan 2015-2016
- Proceshandboek van cijfer tot diploma 2015-2016
- Afstudeerhandleidingen
- HU in 2020
- FCJ (2014) Redesign – ECHT Utrecht
- Instituut voor Communicatie (2010) – Projectplan revitalisatie Deeltijd CM
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditteam heeft de volgende eindwerken bestudeerd¹⁵:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1583225	Voltijd
2	1514217	Voltijd
3	1566090	Voltijd
4	1625878	Voltijd
5	1613227	Voltijd
6	1646830	Voltijd
7	1599490	Voltijd
8	1607506	Voltijd
9	1589389	Voltijd
10	1593662	Voltijd
11	1595872	Voltijd
12	1595246	Voltijd
13	1609999	Deeltijd
14	1608990	Voltijd, ICC
15	1602089	Voltijd, ICC
16	107664	Associate degree
17	1651862	Associate degree
18	1643398	Associate degree
19	1655303	Associate degree
20	1634481	Associate degree

---

¹⁵ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditteam

Naam visitatiegroep:	B Communicatie groep 1
----------------------	------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Expertise						Deelname bij					
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Fontys, FACI	Fontys, FEHT	Fontys, FHC	Hogeschool Utrecht	Hogeschool Inholland	Hogeschool van Amster.
Drs. Willem van Raaijen	Voorzitter		X			X					X		
Dhr. Wienke Blomen	Voorzitter					X		X	X	X		X	
Drs. Esther van Tilburg	Lid		X	X				X	X	X	X		
Drs. Frank Körver	Lid	X	X	X	X						X	X	
Dr. Hans Bouwknecht	Lid	X	X	X	X			X					?
Drs. Indira Reynaert	Lid	X		X	X				X				X
Dhr. Peter Kusters	Lid				X					X			
Drs. Gaby Nedeski	Lid	X	X		X					X			
Dr. Jan Janssens	Lid	X		X	X				X				
Dhr. Ron Beekman BComn	Studentlid						X	X	X			X	
Dhr. Max Schouten	Studentlid						X			X	X		
NQA	Studentlid						X						X
Dhr. Rob v.d. Made	Secretaris		X			X						X	
Mw. Inge v.d. Hoorn Msc	Secretaris		X			X		X	X	X	X		
NQA	Secretaris												X

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
drs. W.G. (Willem) van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
mw. drs. E. (Esther) van Tilburg	Mevrouw Van Tilburg is opleidingsdirecteur van de hbo-bacheloropleidingen Communicatiemanagement en Journalistiek aan de Arteveldehogeschool in Gent.
drs. F.C.L. (Frank) Körver	De heer Körver is partner en senior consultant bij GKS met focus op strategy & leadership, reputation & society en business focused communications.
M. (Max) Schouten	De heer Schouten is vierdejaarsstudent Communicatie aan de Hogeschool van Amsterdam
mw. I.A.M. (Inge) van der Hoorn MSC	Getraind NVAO secretaris

Op 13 september 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Communicatie van Hogeschool Utrecht, onder het nummer 005047.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl